

Koło ratunkowe lekcji wychowawczych

Recenzja książki: Przyjaciele żyrafy : bajki o empatii. T. 3 / Joanna Berendt, Aneta Ryfczyńska. Warszawa : CoJaNaTo, 2020.

Praca nauczyciela klas wczesnoszkolnych to odkrywanie na nowo siebie, swoich uczniów i ich rodziców. Codziennie nowy bagaż doświadczeń, inne emocje, wątpliwości i oczekiwania. Dzieci z klas 1-3, które dopiero poznają siebie, swoje możliwości, ograniczenia, uczą się życia w grupie rówieśniczej, nierzadko boleśnie zderzają się z problemami dydaktycznymi lub społecznymi, tymi związanymi z samooceną czy wysokimi wymaganiami wobec siebie. Niewypracowane trudności narastają, co w konsekwencji staje się sporym wyzwaniem dla wychowawców. Na szczęście pod ręką można mieć koła ratunkowe. Najlepszym, jakie ostatnio znalazłam, jest książka Joanny Berendt i Anety Ryfczyńskiej „Przyjaciele żyrafy. Bajki o empatii. Tom 3” (a właściwie cała seria).

W Leśnym Zakątku mieszka sporo zwierząt. Są lisy, ropuchy, wilki, wiewiórki, a nawet żyrafa. Zwierzęta darzą się szacunkiem i zrozumieniem, choć nie zawsze są w stanie uniknąć kłopotów. Przecież różnią się między sobą. I tak pewnego dnia bohaterowie mierzą się z problemem utraty bezpośredniego kontaktu kosztem internetowego. Innego razu z przejedzeniem i niekontrolowaniem swoich zachcianek, a jeszcze innego z przezywaniem w szkole czy mierzaniem się ze złością lub wstydem. Czy jest łatwo? Na pewno nie, ale mając przy sobie cierpliwych przyjaciół, łatwiej stawić czoła trudnościom.

„Przyjaciele żyrafy. Bajki o empatii. Tom 3” to już trzecia odsłona zbioru 13 odrębnych opowiadań, z których każde dotyczy innego problemu, z jakim mierzą się dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. Narracja prowadzona jest w lekki i przyjemny sposób, z użyciem prostego języka. Wszystko po to, by złagodzić dziecięcy problem i jak najdokładniej pomóc rozpoznać własne uczucia i potrzeby. Opisane z perspektywy dziecka tematy, pomagają przezwyciężyć trudności.

Każda z historii stanowi też wprowadzenie w tematykę Porozumienia bez Przemocy, a dzięki obecnej w historiach żyrafie Bibi, uważanej za symbol empatycznego słuchania, poruszane tematy są przedstawione plastycznie i ciekawie, z użyciem modelu czterech kroków NVC (obserwacje, uczucia, potrzeby, prośby).

Młody czytelnik z chęcią zagłębi się w omawiane kwestie zrozumienia siebie nawzajem.

Dużym walorem jest seria pytań zaproponowana po każdym rozdziale, dostosowana do historii. Warto zadać je dzieciom pod koniec lektury, by rozszerzyć temat. Opowiadanie ma bowiem stanowić filar rozmowy. Pytania, jak i cała historia, opierają się na zasadach bajkoterapii, więc pomagają dzieciom zrozumieć trudne tematy, poprowadzić lekcję w taki sposób, by zachęcić do zmian i zauważenia innego punktu widzenia, a także dają możliwość przedłużenia pracy z tekstem poprzez prace plastyczne, odgrywanie scenek czy też wymianę poglądów.

Książka zasługuje na uznanie także z powodu kręgu odbiorców, do którego może trafić, gdyż każdy znajdzie tam coś dla siebie. Pedagodzy i psychologowie mogą poprawić jakość prowadzonych przez siebie zajęć psychoterapeutycznych, rodzice zdobędą cenne informacje i z powodzeniem ułatwią dzieciom start szkolny, podnosząc ich emocjonalną gotowość do klasy 0 i I, a nauczyciele wdrożą się do pracy na bazie NVC, zapoznają z wieloma ciekawymi historiami, a także rozumieją, że czasem wystarczą proste, codzienne rozmowy, a nie wyszukane nowości, by wzbudzić w dziecku zainteresowanie i zachęcić do zmiany.

Aktualna, atrakcyjna, a przede wszystkim łatwo dostępna książka porusza ważne kwestie dotyczące niechcianych emocji, trudności w relacjach społecznych, ale i uważności na świat, szukania w sobie wyjątkowości, własnego ja. W czasach podkreślania indywidualizmu, łączenia w klasach dzieci różnych, z wieloma zaburzeniami rozwoju, książka „Przyjaciele żyrafy. Bajki o empatii. Tom 3”, jak i dwie wcześniejsze części, to doskonałe narzędzie do pracy wychowawczej.

Podsumowując, polecam książkę (jak i całą serię) wszystkim, którym na sercu leży dobro dzieci i wszystkim, którzy chcą ułatwić im start w życiu społecznym, wykształcić świadomych ludzi, znających swoje dobre i słabe strony, szanujących innych i cieszących się z małych rzeczy.

Eliza Idczak

Nauczycielka

Szkoła Podstawowa im. K. Nowaka w Dąbrówce